

186
31. VII. 1992

До

Конституционния съд на
Република България

Решение № 22/92
9 юли 1992 г.
Н. Неев

И С К А Н Е

от народни представители от 36-то Народно събрание
на основание чл. 150, ал. 1, предложение 1 от
Конституцията на Република България

ОТНОСНО: установяване противоконституционността на решение на Народното събрание, прието на 15 юли 1992 г., с което се отказва даването статут на Варненския свободен университет на висше учебно заведение

Уважаеми господа конституционни съдии,

С решение от 15 юли 1992 г. Народното събрание отказа даването статут на Варненския свободен университет на висше учебно заведение. Считаме, че това решение противоречи на Конституцията на Република България.

1. Посоченото решение е взето при липсата на изискуемия по чл. 81, ал. 1, кворум.

Вестник "Континент" изнесе снимкови и свидетелски доказателства, че на заседанието на Народното събрание са присъствали по-малко от 80 народни представители, а гласуването е със 120 депутатски карти.

2. Това решение следва да се обяви противоконституционно и поради това, че то представлява нарушение на принципа на разделение на властите, който е залегнал в основата на Конституцията на Република България от 1991 година.

В това решение, както и в дискусиата по него, Народното събрание се произнесе фактически като съдебна инстанция по спор, който е от изключителна компетентност на съответните съдебни органи,

а не на Народното събрание. В своето решение, както и в дискусиите преди това, Народното събрание обяви, че Варненският свободен университет е създаден незаконно въпреки, че асоциация "Наука и бизнес" е редовно регистрирана във Варненския окръжен съд като юридическа личност на основание чл.134 и следващите от ЗЛС, и че заедно с това е регистриран и нейния Устав, в който изрично е вписано, че същата асоциация "образува, подпомага и съдейства за функционирането" на Варненския свободен университет.

Когато асоциация "Наука и бизнес" се регистрира и образува Свободният университет във Варна, нейното ръководство имаше предвид, че предшественикът на министър Николай Василев, бившият министър на висшето образование Фотев, в специално писмо до бургаския кмет от април 1991 г. приема, че създаденият в Бургас през 1990 г. Свободен университет е законен и може да функционира. Подобно писмо има и от Главна прокуратура до кмета на гр. Бургас, в което се приема, че Бургаският свободен университет е образуван и функционира напълно законосъобразно.

От своя страна Варненският свободен университет беше образуван, регистриран и функционираше напълно по същия начин, както и Бургаският свободен университет. Но Бургаският свободен университет, както и Софийският нов български университет бяха приети, че са легитимно формирани и Седмото Велико народно събрание им даде статут на висши учебни заведения, а Варненският свободен университет се обявява с посоченото решение на сегашното Народно събрание за незаконен.

В този случай Народното събрание с решението си от 15 юли 1992 г., което отказва да даде на Варненския свободен университет статут на висше учебно заведение, въпреки че преди това Седмото Велико народно събрание вече беше дало такъв статут на други учебни организации, образувани на същото правно основание като Варненския свободен университет наруши изискванията на чл.19, ал.2 от Конституцията, както и изискванията за еднаквото приложение на законите, които са основен принцип в една правова държава, за каквато се провъзгласява Република България в преамбюла на Конституцията. Наистина чл.19, ал.2 се отнася преди всичко за създаването и гарантирането на еднакви правни условия за стопанска дейност, но същото важи напълно и за една юридическа личност каквато е асоциация "Наука и бизнес" - гр. Варна, макар че тя е създадена като сдружение с нестопанска цел, но е регистрирано по ЗЛС.

3. Решението на Народното събрание от 15 юли 1992 г., с което то отказва да даде статут на ВУЗ на ВСУ представлява нарушение на гарантирано от чл.53, ал.5 право на частни лица и организации да създават училища при условие и ред, установен от закона. Своя отказ Народното събрание мотивира само с текста от Закона за висшето образование, които съгласно отменената Конституция от 1971 г. презумира съществуването само на държавни учебни заведения. Тук са налице две съществени нарушения на Конституцията. От една страна се приема решение на основата на един законов текст, който противоречи на изискванията на чл.53, ал.5 от Конституцията. Съгласно параграф 3, ал.1 от Преходните правила на сега действащата Конституция, в едногодишен срок от влизането ѝ в сила, Народното събрание отменя тези разпоредби на заверените закони, които не са отменени по силата на чл.5, ал.2 от Конституцията. Касае се за конституционно определено задължение на Народното събрание, което то трябваше да изпълни до 13 юли 1992 г., т.е. когато изтече една година от датата на приемането на Конституцията, но не го изпълни и с това допусна нейното нарушение. А решението на Народното събрание за Варненския свободен университет беше взето близо 10 дни по-късно след изтичане на посочения задължителен срок.

4. Народното събрание допуска още едно съществено нарушение. Въпросът за статута на Варненския свободен университет се решава на основата на предложение от една парламентарна група, без да се обсъжда внесеният от 25 депутати от трите парламентарни групи законопроект. По този начин се обезценява работата на комисията, избрана на 26 юни 1992 г. от самото Народно събрание "за проучване на всички обстоятелства, свързани с ВСУ". Тази комисия, с решение на Народното събрание, трябваше да запознае депутатите със становището си при обсъждане на законопроекта.

Изказванията на депутатите, формирали отношението към ВСУ на заседание на Народното събрание на 15 юли 1992 г., не се основават на документацията, представена от ВСУ и от комисията. Вносителят на предложението за решение съзнателно представя решението на парламентарната си група, като становище на комисията, уточнено с парламентарните групи. Самият той е представен от председателя на Народното събрание като председател на комисията, което не отговаря на истината.

- 4 -

От протоколите на заседанията се вижда, че членове на комисията си позволяват чрез неверни данни да формират неверна представа за Варненския свободен университет. С това се нарушават изискванията на чл.39, ал.1 от Конституцията, по силата на който текст право на всеки да изразява своето мнение и да го разпространява чрез слово, писмено или устно, или по друг начин, не може да се използва правата или доброто име на другиго. Този текст се отнася за доброто име както на отделните лица, така за група лица или колектив.

Поради изложеното и на основание чл. 149, ал.1, т.2 от Конституцията на Република България молим да установите противоконституционността на решението на Народното събрание, с което се отказва статут на Варненския свободен университет на висше учебно заведение.

ПРИЛОЖЕНИЕ: копие от нередактираната стенограма от
15 юли 1992 г. на Народното събрание

С уважение,
народни представители:

1. Мария Александровна Шкунцова -
2. Михаил Михайлов
3. Франц Веников
4. Елизавета Петровна Мухоморова -
5. Сидорант Волков Сидорантов -
6. Георгий Гаврилович
7. Христо Атанасов
8. Елена Павловна
9. Косма Андреев
10. Мария Сидоровна Степанова -
11. Михаил Иванович Тарасов
12. Иван Михайлович Тарасов
13. Мария Николаевна Мухоморова -
14. Елена Григорьевна
15. Александра Григорьевна -
16. Василий Павлович Иванов -
17. Александр Иванович Марков -
18. Александровна Александровна Дубинина -
19. Павел Павлович Дубинин
20. Анна С. Константиновна -
21. Александр Александрович
22. Уваров Александрович
23. Павел Павлович Дубинин
24. Александровна Дубинина
25. Александровна Дубинина -
26. Мария Михайловна Мухоморова
27. Виктор Михайлович Барановский
28. Александровна Дубинина
29. Мария Павловна -
30. Александра Куприковна Тарасова
31. Иван Георгиевич Дубинин

- 32. Игорь Мороз -
- 33. Марко Бернштейн -
- 34. Дитро Котарчик -
- 35. Дмитрий Белев
- 36. Степан Мурз
- 37. Георгий Троицкий
- 38. Василь Димитров Хиширов
- 39. Микола Рудько -
- 40. Любомир Назаров -
- 41. Станислав Костарик Уваров
- 42. Елена Михайлова
- 43. Никола Коцков
- 44. Савва Новиков
- 45. Крайниш Санде Химонаев -
- 46. Радослав Андриев Вараданов
- 47. Кристина Стефанова
- 48. Борис Димитров Андриев
- 49. Румяна Курчева -
- 50. Дорко Димитров -